

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszadási
 vagy megőrzési nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 16.

A kötelező szavazás

(—a.) Évek óta szőnyegen van nálunk a választói jog reformja. A szociálisták egyre másra rendezik a gyűléseket és tüntető felvonulásokat, a törvényhatóságok feliratokat küldenek a parlamenthez, a belügyminiszteriumban ugyancsak dolgoznak a javaslaton, amely a sürgősebb természetű ügyek elintézése után majd a képviselőház elé kerül. Hogy milyen lesz ez a javaslat, még nem sok szívárgótt ki felőle.

A szociálisták általános, titkos, közvetlen, egyforma és községenként való választói jogot követelnek, de mélyen hallgatnak arról, hogy ennek a szavazati jognak a gyakorlása vajjon kötelező legyen-e?

Pedig ez igen fontos oldala a szavazati jog reformálásának.

A szociáldemokraták nem törődnek vele, hogy a törvény kötelezővé teszi-e a szavazást vagy nem. Ő reájuk nézve ez mellékes, sőt teljesen felesleges dolog.

Ők úgy vannak szervezve, hogy ez a szervezet feleslegessé teszi a törvény intézkedését a szavazás kötelező voltára

vonatkozólag. Náluk vasfegyelem uralkodik, akárcsak a katonaságnál. A párttitkárok kiadják a jelszót, a szakszervezetek vezetői tovább adják s meg a dolog, mint a karikacsapás. A szakszervezetben levő munkások olyanok, mint a gép vagy tehetetlen báb, mozgatják őket, amerre akarják.

Választásnál éppen nem teketóriáznak velük. A pártvezetőség kiosztja a kerületeket, nincs ellene semmi kifogásnak helye, egyéni érdeket, ambíciót félretérve, köteles minden párttag megjelenni az urna előtt és rászavazni akár tetszik nekik, akár nem. Ha nem akar parirozni, kitörülnek és nem kap kenyeret.

A polgári társadalomnak azonban nincs ilyen kényszerítő szervezete. Akinek tetszik elmegy szavazni, aki nem akar, nem megy. Az iparosok, meg a kisebb emberek kiváló előszeretettel vesznek részt a politikai és községi választásokon, ellenben az intelligencia csak akkor szokott élni szavazati jogával, ha valami különös érdek vonza az urna elé. Történik ez kényelemszeretéből, nem törődömségből, a köteletségérzet hiányából, tudatlanságból vagy csak pusztán ostobaságból, melyből kifolyólag rangján aluli dolognak tartja az ilyen polgári foglalkozást.

Pedig sokszor vallották már kárát az

ilyen neglegentiának, még sem okulkak rajta.

Franciaországot éppen ez a nem törődömség vitte a romlásba. A komolyabb elemek látva azt a sok piszkot, amit a politikai élet felszínre vetett, megundorodtak tőle s visszavonultak a küzdőtérrel. Annál jobban előre nyomultak a mindenféle stréberek és kétes existenciák s annál inkább siettették a romlás és pusztulás bekövetkezését.

Felő, hogy az általános választói jog behozatalával, ha csak egyuttal kötelezővé nem teszik a szavazást, nálunk is hasonló állapotok lesznek. Mert a magyar intelligencia nagyon kényelmes és nagyon kényes. Hacsak az érdeke nagyon közéről nem szorítja, visszavonul az ilyesmitől.

Például Nagyváradon tegnap, az I. kerület 1700 választója közül 1000 nem szavazott, a II. kerületben (pedig itt polgárok laknak) 1200 közül összesen 484-en szavaztak. Tehát tulajdonképpen a kisebbség választott. Es így van másutt is és így van nagyban is. Pedig ha azok a nem szavazók élének jogukkal, sok tekintetben megváltoztathatnák a dolgot.

A kötelező szavazást legutóbb Ausztriában hozták be és bevált. Jórészt ennek tulajdonítható, hogy a szociálistákat

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A varázskeringő.

Strauss Oszkár operettje. Először adták a Szigligeti-Színházban 1907. december 15-én.

Nagy reklám előzte meg Strauss Oszkárnak ezt a legújabb darabját; a kávéházakban már buzsa a cigány az operett egyes zeneszámait, a minnek az volt a sajnos következménye, hogy egyik néző minden ismerős kuplét örömmel üdvözölt s öröme jeléül félhangosan együtt dudolta a dallamot a szereplőkkel szomszédainak fölötté csekély gyönyörűségére...

Annak a tanúsága ez a hirtelen nagy népszerűség, hogy ez az operett a jobbak közé sorozható, van benne, ami a közönség tetszését megnyerni képes.

A darab meséje nem tartozik annak előnyei közé. A mesét egész szépen közölhetné a »Magyar Figaro« szenzációs közleményként: egy férj, aki az esküvő után kijelenti, hogy — sztrájkol. A sztrájkolni kívánó férj az osztrák-magyar hadsereg ulánushadnagya, a csinos Niki, akit Bécsben egyszer szolgálatátételre rendeltek ki, a leányával, Helénával látogatóba Bécsbe ment flausendhulmi nagyherceg mellé. Heléna

hercegnő rövidesen szerelmes lesz a hadnagya s mivel neki, mint a trón egyedüli örökösének férjre van szüksége, még rövidesebben kijelenti a nagyherceg, hogy a hadnagy az ő veje lesz, az esküvőt meg is tartják. A hadnagyoecska önzete azonban az esküvő után feltámad, hogy őt meg sem kérdezték, csak úgy kirendelik a hercegnő férjének s mikor megtudja, hogy a városban van egy bécsi női zenekar, egy-kettőre faképpel hagyja a feleségét s elmegy a női zenekarhoz.

Az udvar megtudja s utána siet.

A női zenekar primása, Franzi szerelmes lesz a hercegnő férjébe, a kit a zenekar első keringője, a varázskeringő bilincsel le. Később azonban Franzi találkozik a hercegnővel s csupa könyörületből megtanítja, mivel hódíthatja meg a férjét? A darab végén Heléna hercegnő felöltözik a női zenekari tagok ruhájába s elénekli a varázskeringőt Franzi hegedű kísérete mellett, mire Niki Ellágyulva omlik felesége karjaiba, Franzi pedig sirva öleli szívéhez a hegedűjét.

Ez a mese nagyon meghathat minden igazi bécsi érzékeny szívet. Egy ulánushadnagy, a ki után uralkodó hercegnő kapkod s a kit nem bilincsel le a tejedelmi asszonya, de tökéletesen meghódít — egy bécsi keringő! Ez kell a

bécsinek, meg a kvótaemelés. Lehet, hogy a dialóg túl pikánsága sem olyan bántó német nyelven; magyarul azonban vaskos a budapesti orfeumok tolvajjelvéből is sokat vitt át a fordító olyan, a mit mi nem értünk.

A Varázskeringő értékes része: a zenéje. Minden zeneszámán megérzik a gond, a csiszolás. Nem az a bájos, eredeti zene, mint amely a Vig özvegy nagy sikerét biztosította, de jó zeneszerzőnek tiszta sikerü munkája. Van benne nem egy dallam, a mely határozottan csinos.

Az itteni előadás az új igazgató ambíciójának, izlésének és áldozatkészségének volt fényes tanúsága. A mint a függöny felgördült, a közönséget meglepte az új díszlet. A régi kottált színtalál helyett újak és modernekek, ajtófélfákkal, kifelé nyíló ajtókkal, plafonnal és rendkívül izléses festéssel. Mondják, hogy a díszlet teljesen megfelelő, amely a külső keretnek, a melyben a darab Budapesten színre került. A jelmezek is izlésesek, megfelelőek a cselekmény színhelyének. A rendezés tökéletes (Palásthy érdeme), a kar fegyelmességét kifogástalan. Különösen akkor tünnek ki, mikor a II. felvonásban az énekkart a zenekar egy része a színpadról, másik része a zenekar rendezés helyéről kísérte s Rück Károly kétfelé di-

Kenyeres és Engländer divatáruháza Nagyvárad

Szent László-tér 1. szám.

Villamos megállóhely.

Karácsonyi elárusítás folyamatban van, minden bevásárlás nagy megtakarítással jár, mert az árak igen szolidák s olcsók. Lenyasszonyi kelengyék. Tricot árak. Szövetek és szőrmék mélyen leszállított árakban.

némileg viaszozották, illetőleg a keresztényszocialistákkal ellensúlyozták amazok térfoglalását.

Igaz, hogy a kötelező szavazás politikailag éretlen, kiskorú népnek való. De való ez a lustáknak is, azt a régi hibáját pedig még ma sem vetette le a magyar.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 16.

Elnök: Justh Gyula.

Bakonyi Samu előterjeszti a kuriai bírások meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Supilo Ferenc személyes kérdésben szólal fel magyarul. Elmondja fiumei revolutió történetét. A revolutió már készen volt, mikor Polónyival találkozott.

Polónyi Géza tiltakozik az ellen, hogy ő árulást követett volna el, mikor a horvátokkal tárgyalt. Ő hivatalosan, megbízásból érintkezett a horvátokkal.

Következik

a kvótajavaslat

folytatóság tárgyalása.

Mudesevics Vazul horvátul a javaslat ellen szól.

Nagy György nem fogadja el a javaslatot, mert a függetlenségi párt szégyenbélyege polemizál Wekerlével és Apponyival. Kijelenti, hogy csak előre fog haladni a függetlenségi pár eszméiért.

Bánffy Dezső báró igazat ad annak a fel fogásnak, hogy a kvótaemelésben mint legyőzöttek sarcot fizetünk. Jogosnak tartja, mint

rigálva vezetett az énekkaron kívül két zenekart. A szereplők közül legnagyobb sikere *Palásthy*-nak volt Lothár herceg szerepében. Eredeti, ötletes, komikus alakítása és jó éneke állandó derűtségben tartotta a közönséget. Osztozott a komikus kiadásban *Hajnal György* is (a nagyherceg). Niki hadnagy szerepe *Toronyi Gyulának* jutott, aki jól játszott, de bizony hanggal nem igen győzte. Az énekrészeket több helyen teljesen elejtette; a III. felvonás ablaktrója igen rosszul sikerült és pedig különösen *Toronyi* gyenge éneke következtében. *Károlyi Leona* szerepének nagy részében az ő nagy énektudásával ismét tetszett, de egyes helyeken mintha nem lett volna egészen bizonyos az éneken. *Vank* minisztert játszott — libériában, portásbottal a kezében.

Élénk, temperamentumos játékaival sok tapsot kapott *Tábori Frida*, *T. Pogány Janka* pedig ismét tanúságot tett róla, hogy sokoldalúsága, tudása a társulat egyik leghasználhatóbb tagjává tesz.

A közönség egészen megtöltötte a színházat; valószínűleg lesz még néhány telt ház, de azt nyomatékosan ki kell emelnünk, hogy fiatal leányoknak a darab éppen nem való. Vannak benne olyan részletek, amelyek hallatára az ember azt hiszi, hogy legalább is orfeumban van. Szóval: díszes kiállításban, nagy ambícióval előadott darab — de csak uraknak. —r.

67 es, a közösügyes költségekhez való hozzájárulást, de a felemelt kvótát nem szavazza meg. Attól tart, hogy az eltérő értelmezésben az osztrák miniszterelnöknek van igaza s a bankügyben a közösség még szorosabb lesz. Nagy élvezettel látta az ország határán a vám-sorompókat.

Szatmári Mór: Már 1898-ban kellett volna azokat felállítani.

Bánffy Dezső báró: Akkor ez a kérdés nem volt napirenden.

Egy hang: Akkor ez ischli klauzula volt szövegben.

Bánffy Dezső báró: Felelős azért, amit tett, de ilyen dolgokat közbeszólásokkal elintézni nem lehet.

Szatmári Mór: Igaza volt, vagy nem? Ez a kérdés.

Bánffy Dezső: Ischlben semmiféle törvényjavaslat nem jött létre. Egyes szakminiszternek munkájáért a kormány s annak elnöke nem felelős, csak ha azok törvényjavaslat alakjában a Ház elé kerülnek. Az ischli tervet a minisztertanács többsége ellenezte. Magyarországot a meglévő alapon kell egységes nemzeti állammá kiépíteni. (Ellentmondások.) Hiszen önök is az én álláspontomon vannak, csak az a különbség, hogy önök ezt nem ismerik be. A Középduna mentén szükség van egy erős nagyhatalomra.

Elnök: Bocsánat, kérem kell a képviselő urat, hogy térjen a tárgyra. (Derűtség.)

Bánffy Dezső: Meghajlik az elnök kívánsága s parancsa előtt s a — közös hadsereg elhelyezéséről kezd beszélni. Számokkal bizonyítja, hogy a közös hadseregből Magyarországon a létszámnak csak 30 százaléka van elhelyezve, holott a hadsereg 40 százalékát sorozzák be nálunk. A hadsereg tulnyomóan Ausztria védelmére s közbiztonságának őrzésére szolgál. Galiciában s az olasz határon nagy csapatok vannak elhelyezve. Magyarországon területén négy ezer osztrák tiszt van elhelyezve. A kvóta minden vonatkozásában kizsákmányol bennünket az osztrák kapzsiság; háboruban megfizetett velünk a közösséget vérrel, békében munkás kezek elvonásával. A kormánynak s a többségnek, mely átmenetinek nevezi magát, nincs joga hosszú időre lekötni az ország érdekeit. Hiszi, mert bizik a király igazságszeretetében, hogy a maga döntésével magasabb kvótát nem állapítana meg, s hinni akar a kormányban, hogy ily magasabb kvótamegállapításhoz nem járulna hozzá. A javaslatot nem fogadja el.

Eber Antal Bánffynak ama kijelentéseivel szemben, hogy ő nem járul hozzá az ischli klauzulához, hivatkozik *Tisza István* grófra, ki miniszterelnök korában hiteles adatok alapján megállapította, hogy az ischli klauzulát Bánffy terjesztette a minisztertanács elé. Bánffynak tehát nincs jogában az önálló vámterületről leckét adni.

Bánffy Dezső báró: Az ember nézetei a viszonyok szerint alakul. *Tisza* kijelentésére megjegyzi, hogy ő a minisztertanácsnak csak referált az ischli tervről, de törvényjavaslat

alakjában nem terjesztette a Ház elé és *Lukács László* bürójában történetekért ő nem te-lelős.

Bauer Antal horvátul a javaslat ellen beszél.

Farkasházy Zsigmond: Nem fogadja el a javaslatot, mert az az országra nézve káros. Nem áll az, hogy mi kényszer helyzetben let-tünk volna.

Farkasházy Zsigmond szólt ezután a javaslat-hoz. Szerencsétlen dolognak tartja a kvóta emelést és a statusquo állapotát dicséri.

Babics Gyalszki Lyuba és *Vinkovics* be-széltek még a javaslat ellen. *Vinkovics* határo-zati javaslatot is nyújtott be.

Az ülés pont 3 órakor végződött.

A delegációk összehívása. Király Ő Felsege a delegációkat december 20-ra Bécsbe hívta össze. Erre vonatkozólag a király a következő legfelsőbb kéziratot intézte Wekerle miniszterelnökhöz:

Kedves dr Wekerle! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről az 1867. évi XII. törvény cikk értelmében az 1907. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december 21-én kelt törvény alapján az 1907. évre megválasztandó bizottságot, a részökre törvényileg meghatározott teendőik elintézésé végett, folyó évi december 20-ára Bécsbe ezennel egybehívom.

Midőn ehhez képest egyuttal közös miniszteriumaimat alkotmányos elterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1907. évi dec. 13-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Az osztrák miniszterelnökhöz hasonló tartalmu kéziratot intézett a király.

Utóhangok

a városatyák választásáról.

A Nagyváradon vasárnap lezajlott városatyaválasztásról tegnap külön kiadásunkba számoltunk be, amelyet vidéki előfizetőink részére lapunk mai számához mellékelve küldünk meg.

Különkiadásunkba több tévedés csuszott be. Az olasz választás eredményének közlésénél tizenharmadiknak dr *Fenyő Sándor* is fel volt sorolva, úgy tüntette fel, mint megválasztott, holott csak az előbbi tizenkettő lett megválasztva. Dr *Fenyő Sándor* a meg nem választottak között a legtöbb szavazatot kapta.

A várad-velencei választásról írott referáciába pedig egy helyen »Várady Zsigmond kihágása« került ki a sajtóból.

Egyébként tegnap már elcsendesültek az ellentétek s beütött a béke s ennek így is kell lenni. A küzdelemben bár nem tisztán elvi ellentétek választották el a polgárokat s inkább személyi motívumok mozgatták a választást, de mindenütt mellőzték az ellenségeskedést s ezért nem is kíséri a küzdelmet eikeseredés.

M. t. Hölgyek!

Karácsonyra

kellemes meglepetést szerezhetnek urak részére

a PFAFF

cég különleges ajándékaival.

Altalánosságban a választás eredménye az egész városban nagy meglepetést keltett. Akik bejutottak, bírnak a polgárság bizalmát s reméljük, hogy erre méltók is lesznek; akik pedig kisebbségben maradtak, vigasztalódjanak, hogy a polgárság, mint most is, méltányolja az érdemeket s lesz még választás ezután is.

Erdekes a megemlékezésre, hogy az Olasz választókerületben a 12 megválasztottan kívül még 74-en nyertek több-kevesebb szavazatot. A legkülönbözőbb neveket irták be, egyesek Óváryt egyesek Lászlónak, Ferencnek, Károlynak keresztelték el; természetesen ezek a szavazatok nem lettek Óváry Lajosnak beszámítva. Az egyik szavazólapon Zigre Aurél, Fehér Dezső és dr. Lascu Demeter volt. Giraud Arpád rendőrrakapitány 6 szavazatot kapott.

A szavazatok ilyen szétszóródása igazolja, hogy a különböző frakciók sem bírták a polgárokat összetartásra ösztönözni, a saját jelöltjeik mellett. Óváry Lajos beválasztása a legjelesebb körben keltett meglepetést.

Az újvárosi kerületben volt ugyan korteskedés, de az eredményt már előre lehetett játani. Ez a kerület feltétlenül hü maradt a párt listához. Ez a körülmény annak is tudható be, hogy a jelölés elég szerencsés volt.

Újvárosban a legkevesebb szavazattal Weisz Lajos jött be és pedig 3 évre, mert a 12-ik hely a *Milibák* József halála folytán üresedett meg, akinek pedig 1910-ben járt volna le a megbízatása.

Váradvelelencén nemcsak a szokatlanul nagy élénkség, de a választás eredménye is meglepetéseket hozott. Az orth. párt feje: *Ullmann* Sándor a hét megválasztott között csak a hatodik helyen jött be s ha 7 szavazattal kevesebbet kap, kiesik a megválasztottak között.

Erdekjelenség az is, hogy másodiknak *Hankovits* Ferenc jött be. Ez igazolja azt is, hogy ez a kiváló agilis férfi, mily hamar megszerezte a népszerűséget.

Felemlítésre méltó még, hogy míg a szocialisták dr. *Agoston* Péter megválasztása mellett küzdöttek; teljesen elhanyagolták a másik elvtársukat: dr. *Friedländer* Samut, aki így ki maradt a törvényhatóságából.

A választás folytán a városi közgyűlés képe némileg megváltozik. A kimaradtak helyét az újak foglalták el s az újak légiója pedig vár, míg elérkezik az újabb választás s reménykednek hátha sikerül majd ami most nem sikerült.

Drágasági pótlék a megyén.

Biharvámegye holnap kezdi meg ez évi utolsó évnegyedes közgyűlését. A közgyűlésnek van egy tárgya, mely után most sokkal jobban érdeklődnek a megyei alkalmazottak, mint bármelyik más tárgy után. És ez a tárgy a drágasági pótlék, melyről már annak idején említést tettünk.

Főlétséges részletezni a városunkban lakó megyebizottsági tagok előtt a jelenlegi nagy-

váradai viszonyokat. Hiszen ép úgy érzi annak nyomasztó voltát ma a jobb jövedelmű egyén is, mint kisebb; csak természetesen más arányokban és más mód n. Inkább azért a vidéki bizottsági tagok figyelmét akarjuk felhívni erre, kikhez el is jutott ez a rettenetes drágaság, az már ott megszelidülve jelentkezik.

Kétségtelen, hogy a vidékiek sokkal kevesebből tudnak kijönni, mint a városiak, mert ők maguktól a termelőktől tudják beszerezni élelmi cikkeiket, míg Nagyváradon másod, vagy harmadkézből jutnak hozzá, ami azt jelenti, hogy háromszoros árat kell érte fizetni. Az árat folyton emelkednek, míg a fizetés maradt a régi, az nem emelkedik az árakkal arányosan. A mindennapi szükségleteiket pedig most ép úgy kikell elégíteni az embereknek, mint akkor, mikor könnyebbek voltak a megélhetési viszonyok. Látjuk minden téren emelik a munkárákat, az emberek mindenféle módon igyekeznek biztosítani maguknak a megélhetést, illetőleg arányba hozni a fizetést az árak magasságával. A munkás ember, aki naponkint hordja a téglát, vagy napszámra jár más szakmába, többet keres meg, mint egy kishivatalnok, akitől megkivánják a megfelelő szellemi képzettséget s megkivánják, hogy a társadalom követeléseit teljesítse.

Az iparos osztályt meg éppen nem lehet összehasonlítani a hivatalnokokkal kereset tekintetében, mert a legtöbb iparosnak hetifizetése megközelíti a hivatalnok, különösen a kisebb hivatalnok havi fizetését.

A hivatalnok tehát rá van utalva a fizetésjavításra. A megye drágasági pótléka 1907. évről már el lett halasztva 1908-ra, mint már említettük, hogy annak egy negyed részét a közgyűlés után meg fogják kapni. Az ilyen formában való segély nem éri el célját, hiszen a kisebb fizetésű alkalmazottaknál alig tesz ez ki 24 koronát.

Arad vármegye sokkal rosszabb anyagi helyzetben van, mint Biharvámegye és mégis most 20 százalékos drágasági pótlékot adott alkalmazottainak, még pedig úgy, hogy azt egy összegben kapják meg egyedül a közgyűlés meghatalmazására, a miniszter utólagos jóváhagyása reményében, mert belátta, hogy a segélyre éppen most a tél küszöbén a legnagyobb szükség van.

Biharvámegye szintén megteheti ezt annál is inkább, mert az esetben, ha a miniszter jóváhagyása nem fog megtörténni, úgy a segélyezettek felajánlották annak havi részletekbeni visszafizetését.

Vidéki pénzügyintézetek közgyűlése.

A magyarországi pénzügyintézetek országos szövetsége közgyűlést tartott vasárnap *Mándy* Lajos nyug. miniszteri tanácsos elnöklete alatt Budapesten. A gyűlésen határozatot fogadtak el a hitelszövetkezetek reformja tárgyában, a melyből ezeket emeljük ki:

Mondja ki a közgyűlés, hogy helyesli az önszegélyző és a kölcsönösség alapján álló szövetkezetek megrendszabályozását. Ajánlja, hogy a hitelszövetkezetek még tagjaiktól se fogadjassanak el betétet. Hitelszövetkezetek vezetésére köztisztviselőt ne vállalkozhassék. Az adó- és illetékmentességet töröljék. A felügyelőbizottság helyébe, amely soha és sehol sem felel meg hivatásának, felügyelőket válasszanak. Vé-

gül az állami ellenőrzés megszigorítását sürgeti.

Lányi Mór országgyűlési képviselő, a magyar hitelérdekünknek a kiegyezésben való érvényesüléséről beszélt. A külföldön dúló tőzsdéháborukat a magyarok sanylik meg. A bajgyökeres orvoslása csak a gazdasági önállóságtól remélhető. Az ország hitelének szempontjából feltétlenül szükségesnek tartja az önálló bankot.

A pénzügyintézetek adózás reformján volt még nagyobb vita. Elfogadták a következő határozati javaslatot terjesztett elő:

— Mondja ki a közgyűlés, hogy a tervezett adóreformot időszerűtlennek tartja, sem közgazdasági, sem pénzügyi viszonyaink nem alkalmasak arra, hogy a minden adóreformmal kapcsolatos és elvárhatatlan nyugtalanságnak, érdekösszeütkezésnek és nem kétségkívül beálló újabb megterheletésnek alávetessenek. Igen nyomatékosan utalni kell az adóreformmal kapcsolatban arra a súlyos visszahatásra, amelyet az adómenteseknek nyilvánított állampapírok és magánkibocsátmányok adó alá vonása gyakorolna. Utalni kell azokra a súlyos következményekre, amelyekkel ez a megadóztatás, a záloglevelek forgalomképessége szempontjából járnak. Tiltakoznunk kell a részvénytársulatok adóterheinek minden további emelése ellen. Mindenekelőtt elleneznünk kell azt, hogy a részvénytársulatokra jövedelmi adót vessenek ki.

Az elnök indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a határozati javaslatot megküldi a pénzügyminiszternek s csak akkor juttatja el azt a képviselőházhoz, ha a pénzügyminiszter jogos és méltányos kívánságait nem teljesítené.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** *Szegedy* Györgyné, sz. báró *Gerliczy* Irma, Erzsébet leányával, édesanyja özv. b. *Gerliczy* Felixné szül. gróf *Korniss* Lujza uró látogatására Nagyváradra érkezett.

* **A honvédség főparancsnoka Nagyváradon.** *Klobucsár* Vilmos tábornagy, a m. kir. honvédség főparancsnoka tegnap Nagyváradra érkezett, a helyben állomásozó honvédsapatok megvizsgálása céljából.

* **A biharmegyei tanítók egyesülete a főispánnál.** A biharmegyei tanítók egyesülete a legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy *Glacz* Antal főispánt és *Rimler* Károly polgármestert az egyesület disztagiául választja meg. A határozat értelmében a diszoklevelet tegnap nyújtotta át egy küldöttség a főispánnak. A küldöttség tagjai voltak: *Rátkay* József egyesületi elnök, *Szentkereszti* J. vadar, *Kovács* János és *Nagy* Dezső. A diszoklevelet *Rátkay* József nyújtotta át a főispánnak, aki megköszönve a tanítóknak eme

Karácsonyi és ujévi játékaruk teljes kiárúsítása

Igen tisztelt vevőinknek van szerencsénk tudomásukra hozni, hogy az összes raktárunkon levő játék árunkat, míg a készlet tart, minden elfogadható árban kiárúsítjuk.

Tisztelettel: **Klein Sándor és Vilmos** játék- és diszmuáruháza **Rákóczi és Szaniszló-u. sarkán**

megtiszteltetését, kijelentette, hogy a tanítókkal szemben eddig tanusított magatartását a jövőben is fenn fogja tartani. Rimler Károly polgármesternek ma fogják átadni a diszoklevelet.

* **Iskolaszéki ülés.** Nagyvárad város községi iskolaszékének tagjait a városbáza bizottsági termében folyó hó 19-én, csütörtök délután 4 órakor tartandó választó és azt követő rendes havi gyűlésre midőn meghívom, kérem, hogy tekintettel az »Utasítás« 63. §-ába, mely szerint a választás megejtéséhez a választott tagok kétharmadának jelenléte szükséges, a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1907. december hó. Rimler Károly iskolaszéki elnök.

* **Villamosmegállóhely Muzeum-utcánál.** A közóhajnak megfelelőleg a nagyvárad városi vasút Muzeum-utca elején megállóhelyet létesített. A menetdíj eddig e pontig, vagy innét bárhova 20 fillér. Ez a megállóhely nemcsak közforgalmu, de közbiztonsági szempontból is szükséges és fontos, tekintve a Muzeum-utca élénk közforgalmát.

* **A megyei nyugdíjbizottság ülése.** Biharvármegye nyugdíjbizottsága tegnap délután tartotta meg rendes ülését, melyen jelen voltak Keszthelyi Zoltán elnöke alatt Czifra Gerő, Wertheimstein Henrik, Markovits Károly, dr. Móricz Ernő, Miskolczy Árpád, Balogh János. A bizottság a beérkezett kérelmekkel foglalkozott s ezekre vonatkozólag a következőképen hozta meg határozati javaslatát. Nyisztor Alajos margitai főszoigabiró nyugdíjaztatása iránti kérelmét figyelembe véve, javasolja nyugdíjazását, ugyancsak Puskás Lajos árvaszék elnökre vonatkozólag is. Ozv. Papp Tivadarné nyugdíjának megállapítását a bizottság a kérelem szerint teljesítette. Gacsády János utkaparó kérelmét elutasítólag véleményezték. E szerint a belényesi főszoigabiró Horváth Endre nem megy nyugdíjba, hanem ismét fel fog lépni és a választástól lesz függővé téve nyugdíjaztatása.

* **A magánérdek előtérbe tolása.** A villamosvasut alig két-három nappal ezelőtt helyezte vissza Kolozsvári-utca elejére, mint legalkalmasabb helyre, a Löblé-féle gyár elől, amely helyen éppen nem szolgálta a megállóhely a közönség és a villamosvasut érdekeit. A nyerstermények r. t. gyűjtőtelepének tulajdonosa és a Löblé szeszgyár gazdája azonban minden áron az ő érdekeiket akarják a közérdek elé helyezni s azon erőszakoskodnak, hogy újból ő eléjük helyezték vissza a megállóhelyet. Olyan érvvel támogatják beadványukat, amely a valóságban nem áll meg s amely alapon minden nagyobb ház tulajdonosa követelhetné a megállóhelyet. A házba bejáró kocsikat hozzák fel érvül, holott ugy sem a kapujok két oldalán állott meg a villamoskocsi eddig sem, hanem a kapun éröl, a ház végén. Ha veszélyes tehát az udvarba jutás, az eddig is megvolt. Végre is a villamosvasutnak nem egyese magánérdekeit, hanem a közérdeket kell szemelőtt tartani. Ez pedig határozottan a Kolozsvári-utca elejére kívánja a megállóhelyet.

* **Lakatlan kastélyokat keresnek.** Glac Antal az Országos Gyermekvédelem Lyga nevében tegnap átirat az alispánhoz. Az átiratában hivatkozik a főispán a gyermekvédelem nagy fontosságára és annak sikeres megoldása végett kéri az alispánt, hogy a vármegye területén tudakozódjék, vajjon nincs-e olyan kastély, vagy ház hozzávaló földdel, melynek tulajdonosa nem használja azt s hajlandó volna azt átengedni a Lyga céljaira teljesen ingyen használatra, esetleg örökre is. Ezeket az épületeket, ha esetleg akadnának, a Lyga olyan intézetekké akarja alakítani, melyekben a kultúrának nevelnének gyermekeket.

* **Uj megyei építkezési szabályrendelet.** Biharvármegye avult építkezési szabályrendelete ép úgy mint a városi, ma már nem felel meg a célnak s alapos átdolgozásra szorul. A főispán most e tárgyban átirat a megye alispánjához, hogy egy megfelelő szabályrendelet készítsen és azt a közigazgatási bizottsághoz mutassa be.

* **Tűz a Várkapu-utcán.** Tegnap 3 órakor Weinberger Róza Várkapu-utca 6. szám alatti házában egyik tetőgerenda kigyuladt. A tüzet a gyorsan megjelent tűzoltóság elfojtotta.

* **Tolvaj hetes.** Hönig Albert mosóintézet tulajdonosa tegnap este 11 óra után amint feleségével hazaérkezett, észrevette, hogy bezárt lakása ajtaja nyitva van, siffonja pedig fel lett törve, s abból 136 korona készpénz és fehérneműek hiányzanak. A lopást Hönig Albertnek egy János nevű hetese követte el, ki szolgálati könyvét is magához véve, megugrott. Kézrekerítése iránt az intézkedések megtörténtek.

* **Eltűnt percek.** Tegnap reggelre virradóra Csapó Mihályné debreceni lakos percsütőnek a Szent László-téren felállított sátrából ismeretlen tettes 2000 drb perccet ellopott. A nyomozás folyamatba tette a rendőrség.

* **Tolvaj kereskedő segédek.** Klein Vilmos Rákóczi-ut 12. sz. a. kereskedő már régebben vette észre, hogy üzletéből különböző tárgyak eltűnedeznek. Figyelni kezdett s az eredmény az lett, hogy Tirb József és Klein Ármin segédei személyébe megcsipte a tolvajokat. Mindkettőjük lakásán egész csomó az üzletből származó s onnan ellopott holminknak, amit ott megtaláltak. Tetteseket a rendőrség lezárta s kihallgatásuk után a kir. ügyészséghez fogja átkisérni.

* **Elveszett vasárnap** este Vizvezeték-utcán egy három karikából álló, matt arany fülöngyű. A becsületes megtaláló illő jutalom mellett szerkesztőségünkben sziveskedjék átadni.

* **Névváltoztatás.** Schlesinger Sándor bihariószegi lakos vezetéknevét belügyminiszeri engedéllyel Biró-ra változtatta.

* **Találtak** egy színházi látcsövet. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen I. e. 7. sz. szobában. — Találtak még 2 drb ökröt, 1 drb tehenet és 1 drb kecskét bitangásban. Igazolt tulajdonosaik a rendőrség kihágási ügyosztályánál 8 napon belül jelentkezzenek, különben az állatokat el fognak árverelni.

A legizlésebb férfi-fehérneműek nagy választékban ROTH M. utóda kalap- és uri divat üzletében.

x **Kellemes meglepetést** szerez a Kenyeres és Engländer-cég vevőinek az árak olcsóságával, mert azok igen szolidak s jó szolgáltatást teljesítünk, ha egy nagyforgalmu üzletre felhívjuk a közönség figyelmét.

x **Óriási mennyiségű karácsonyi cukorkák és karácsonyfá-díszek** érkeztek, melyek meglepő olcsó árban lesznek kiárusítva PETROVICS MIHÁLY fűszer- és csemege-kereskedésében Nagyvárad, Fő-utca, (Huzellával szemben).

x **Már december 19-én** tartják meg a 38-ik polgári jótékonycélokra rendezett államsorsjáték húzását. Csak 4 koronába kerül egy sorsjegy, melyek minden váltóüzletben, dohánytözsében stb. kaphatók. A 18.389 nyeremény (főnyeremény 200.000 korona) mind készpénzben fizetetik ki.

x **Uj gőzmosóda.** Mosunk, festünk és tisztítunk férfi-, női- és gyermek-ruhákat: hol? Az újonnan megnyitott Szabó-féle »Hattyu Gőzmosóda«-ba és 16 év óta fennálló kelmefestő- és vegytisztító telepé: Körözs utca 1. szám. Fiók-üzlet: Fő-utca, Bazár-épület. Telefon 767. Ruhák haza és vissza szállítva.

IRODALOM.

Karácsony az égben. Ily címmel bájos kis karácsonyi játék jelent meg a Szent István-Társulat kiadásában, mely kiválóan zárdák és nevelőintézetek számára készült. Poetikus képekben van benne megírva, mint színek áldást és megbékülést a legkeményebb szívekbe is a karácsonyi gondolatok s a megkapó, drámai történetek előadásából alakul ki az égiek karácsonyi öröme. Nagy előnye a kis karácsonyi darabnak, hogy előadhatják ott is, ahol díszes kiállításra nem sokat költhetnek s a szép gondolatok s a kidolgozás művészi volta kárpótolnak a külsőségekért. A szerző, aki Asteroid álnév alá rejtőzött, sok helyütt nemes élvezetet fog szerezni e művével. Ara 12 fillér; kapható a Szent István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV. Kecskeméti-u. 2. szám.

A »Népnevelési Közlöny« december 15-iki, legújabb száma ismét érdekes tartalommal jelent meg. Bodnár János szerkesztő gondoskodik, hogy ezen tanügyi újság minden száma változatos, élénk legyen s ezen törekvés sikerrel is jár.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora

Kedd: Varázskeringő.
Szerda: Varázskeringő;
Csütörtök: Valéni nász.
Péntek: Mi történt az éjjel?
Szombat: Mi történt az éjjel?
Vasárnap: d. u. Gyurkovics leányok, este Varázskeringő.

Varázskeringő. A Varázskeringő vasárnap és hétfői óriási sikere megpeeséltelte a darab sorsát. Bizonyos, hogy ez a darab igen

Haas Fülöp és Fiai Nagyvárad Rákóczi-ut

Rimanóczy-palota.

Cs. és kir. szab. szőnyeg és butorszővet gyárosok, magy. kir. udvari szállítók.

Az őszi és téli idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszővetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Szabott árak!

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben.

Szabott árak!

Nagy választékban raktárunkon a »HAAS«-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gypajutakárókban, lópokrócokban nagy raktár.

soka becézett kedvence lesz a nagyvárad-i publikumnak. A darab holnap is, holnapután is színre kerül. A közönség jól teszi, ha előre megváltja a jegyeket, nehogy kellemetlen tolongásban legyen része a pénztárnál.

Valéni nász. Mi történt az éjjel?

Érdekes repríz lesz a színháznak csütörtökön, pénteken és szombaton. Csütörtökön a Valéni nász. Granghoffer gyönyörű, román tárgyú darabja kerül színre, amelyet nálunk csak a bódében láttak. Pénteken pedig Mi történt az éjjel, ez a kitűnő, ötletes és mulattató francia bohózat kerül színre. Ez a darab ötletességben, derűs kedvességben vetekszik a legmulattatóbb Bissón darabokkal.

Igazságszolgáltatás.

Elégtétel egy tanárnak. Két évvel ezelőtt Sebesi Ferenc aradi asztalosmester súlyos rágalommal illette Visontay Kálmán aradi gimnasiunai rajztanárt és jónevű festőművészt, aki szabad idejének felhasználásával festőiskolát is tartott fenn. Az aradi lapok kaptak a képtelen rágalmon s erősen kiszínezve tárgyalták a szenzációnak ígérkező rágalmakat, természetesen a megtámadott rajztanár erkölcsi reputációjának a rovására. A becsületében mélyen sértett rajztanár a bíróságnál keresett elégtételt a rágalmak ellenében s az aradi kir. törvényszék el is ítélte Sebesi Ferenc asztalost 600 korona pénzbüntetésre. Az ítéletet Sebesi megfélembbezte, Visontay Kálmán pedig súlyosbításért felebbezett. A nagyvárad-i kir. tábla tegnap tárgyalta az ügyet. báró Szentkereszti Zsigmond elnök elnöklete alatt s a kívánt elégtételt meg is adta Visontaynak, amennyiben Sebesi Ferencet 14 napi fogházra és a költségek megtérítésére ítélte. Sebesi Ferenc semmi ségi panaszszal élt az ítélet ellen.

ÁVIRATOK.

A delegáció kiküldése.

Budapest, dec. 16. A képviselőház szerdai ülésén küldik ki a magyar delegációt. A kijelölés már megtörtént.

Alhir Jekelfalussy lemondásáról.

Budapest, dec. 16. Ma az a hír volt elterjedve a fővárosban, hogy Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter lemond állásáról. A hír Bécsből jött. Jekelfalussy azonban megcáfolta és kijelentette, hogy e hírről tudomása van, mert őt Bécsből figyelmeztették reá, hogy ezt a hírt róla kolportálni fogják.

A perzsiai forradalom.

Budapest, dec. 16. Teherenből jelentik, hogy ott a forrongás újra kitört. Az utcai harcok napirenden vannak. A saht a nacionalista képviselők arra akarják kényszeríteni, hogy

bocsássa el tanácsosait. A saht palotáját és a követségeket fegyveres erő őrzi.

A horvát kérdés.

Budapest, dec. 16. Rauch Pál báró ma hosszasan értekezett Wekerle miniszterelnökkel és a horvát kérdés megoldása tárgyában két javaslatot tett a miniszterelnöknek. Holnap Rakodczay bán is Budapestre érkezik.

NYILTTÉR.

Értesítés.

Miután üzletemben a fő súlyt csakis az uri divat, kalap, fehérenemű és nyak-kendőre fektetem, ez alkalommal bezárólag dec. hó 31-ig a többi cikket u. m. : divatos mellények, cipők, bőrárúk, pénz-és szivartárcák, utazó-bőröndök Plaidek kocsi-takarók minden elfogadható árban ki lesznek árusítva

Lukács Aladár

fehérenemű- és kalapspecialista
Telefon 516. **** Rákóczi ut.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 16.

Osztrák hitelrészvény	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	734.75
Leszámitoló bank	—	463.—
Rimamurányi	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	644.50
Közuti vasut	—	528.50
Városi villamos vasut	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, dec. 16.

Buza okt.	50 kilogrammonként	12.57
Buza apr. 1908	—	11.91

Rozs. apr.	—	11.81
Zab apr.	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1907. dec. 16.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	95.25
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	95.25
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	—	733.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	626.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	693.50
20 frankos (Napoleon) dor	—	19.20

Szigligeti-Színház.

Ma, kedden, 1907. december 17-én,

Ujdonság itt harmadszor!

Varázskeringő

(Walzertraum)

Nagy operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

XIII. Jachim, a Flausthurmi nagyhercegség-uralkodója	—	Hajnal György
Heléna, leánya	—	Károlyi Leona
Lothár, az unokaöccse	—	Palásthy Sándor
Niki, ulánus hadnagy	—	Toronyi Gyula
Gusztó, a barátja	—	Tóth József
Vendolin, miniszter	—	Vank István
Sigismund főkomornyik	—	Rajcsányi
Friderika, udvarhölgy	—	T. Pogány Janka
Steingruber Franci, egy női zenekar primás	—	
kisasszonya	—	Tábory Frida
A cintányéros Fifi	—	Simon Mariska
A hegedős Anesi	—	B. Horváth Irma
A piculás Rézi	—	Lengyel I.
A bögős Lizi	—	Benes E.
Inas	—	Juhay

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron. I. földszinti emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 8 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. közép 2-ik sor 4 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy * földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatóka színház jobb oldalán, a béc-házzal szemben, d. e. 10-től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szerdán, december 18-án színrekerül:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

Sirkőgyár.

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fiók telepek: 179

Déva. Nagyszombat, Bánpatok.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczy-ut 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagyraktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador stb. siremlékekben. Elvállal minden szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sírboltok s sírkövek renoválását a legolcsóbb árak mellett.

REGÉNYCSARNOK.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Ira: **Daniel András.**

(Franciaából.)

79

— Vigasztalására lehet némileg a hálám? — kérdezte Régine szelid bájjal, meghattottan.

Claire a fejét rázta.

— Nem a hálája. De . . . ha többet mernek kérni öntől . . . a barátságát, az megvisszátalna.

— Barátságomat teljes szívből önnek adom — nyilvánította ki Malboisené élénken.

A két fiatal nő ösztönszerűleg, hirtelen átölelte egymást.

Varouzené aztán elbeszélte új barátnőjének, mi történt, miután első találkozásuk után magához tért. Varouze dühe engesztelhetetlen és fagyos volt. Sem nem kiáltott, sem nem hadonászott; ez nem volt szokása. A délvidekiek hevessége, ami bepillantani enged a hirtelen természetű, könnyűvérű emberek lelkületébe, akik mindenekelőtt önmagukat ámitják el élénk fantáziájukkal, ez a hevesség nem volt tulajdona ennek a sarazin eredetű, Languedocból származó embernek. Ő távol őseinek, a tengeri rablóknak, bátorságát, kitarását örökölte.

Midőn megtudta, hogy felesége összeállította a hamisított levelet, kitalálta furfangját és el volt határozva keresztezni terveit, mit sem tagadott, de csipős gunyjjal korbácsolta a nőt. Ajkaira engesztelhetetlen haragjának epéje gyűlt.

Alig, hogy megkísérelte őt akaratának alárendelni, őt hallgatásra bírni, vagyis hogy tervében ne legyen gátolva, mert az a bizonyosság, hogy azt most már lehetetlen lesz keresztülvinni, azonnal a szemébe ötlött. Azt, amit akarata ellenére, szégyelt bevallani önmaga előtt is, nem tudta volna egy iszonyodó, akaratokodó tanu előtt végbevenni. Ereje nem terjedt egészen odáig. Már azon tény is, hogy a felesége mindent tud, rámutatott aljasságára, meggátolta őt abban, hogy önmaga előtt védekezze; gátat vont bünténye és közötté. Es előlött annyival jobban dühöngött, mert nagy zavarban volt, miként akasztja meg azt, amit olyan kitűnően hozott folyamatba.

Szerencsére a két magisztrátus között, akiknek a hamisított levélről tudomásuk volt, az egyik nem volt felette skrupulózus. Ami ezt az embert kezdettől fogva arra a feltevésre hozta, hogy a márkiné bűnös, nem volt egyéb ellenséges érzületnél a köztársasági ügyész, de Cardailles ellen, jakobinusi ellenszenvre egy fő-urri származású szép asszony ellen, főleg pedig politikai szimatja és a vágy az előmenetle. Ez utóbbi ok a többieket is sarkalta. És annak kielégítése után Varouze minden részről nagyon sok engedékenységre számíthatott.

Magához hívatta tehát Guéroltot, elbeszélte neki valami történetet, nem sokat törődve annak valószínűségével, mert minél inkább hitte Guérolt, hogy Varouzenak érdekében áll, hogy ez a dolog rendbe jöjjön, annál jobban fog majd igyekezni azon. Az államtitkár azt állította tehát, hogy egy nő bevallotta neki, mi szerint boszúból Malboisené ellen ő gyártotta ezt a levelet, de ő megesküdött ezen asszonynak, hogy titokban fogja tartani a nevé. Csak ezen föltétel alatt, lelkifurdalások közt, határozta el magát a nő, hogy mindent bevall. Most tehát, ha Guérolt ki akarná nyilatkoztatni a fő ügyész előtt, hogy az írnoka csak tévedésből csatolt a Malboise-est iratcsomójához egy nem

oda tartozó okmányt, ő, Varouze, gyors, nem remélt előmenetelt helyez kilátásba a vizsgálóbíró karrierjében. Magától értedődik, hogy előre fedezze őt az esetleges kegyvesztés ellen, ami eljárása következtében érhetné. Guérolt most már nem kételkedett, hogy ezen levél hamis volt.

Már eddig is gyanus volt előtte annak idegenszerű irálya és elhelyezése a növendék-leányka ártatlan emlékeivel teli irómapájában. Most már semmisen tudta volna őt elhatarozásra bírni, hogy érvényesítse. Mert ha Guérol lelkiismerete nem is volt valami nagyon finyas, azért lelkiismerete mégis volt. Es így ő sem óhajtott egyebet, mint eltüntetni azt a levelet. Es miért nézné az eszközt, ha hasznát látja? Ami pedig a levél eredetét illeti, jobb ha e tekintetben nem intéz kérdést önmagához. Varouze tehát megtalálta ezen alárendeltjében a neki szükséges eszközt. De ha a Claire terje ezen tekintetben rendbe is hozta szénáját, ambiciójának kártyaháza azért mégis összeomlott, sőt nagyon rossz helyzetben volt főnöke, az igazságügyminiszterrel szemben is.

De ez nem okozott gondot neki, tudta a módját, miként forgassa meg ezt a habozó embert, mi módon ijesszen rá önhibájának következményeivel és miként írja elő neki viselkedését, amely mindkettőjüket felszínen tartja. Csakhogy ez nem volt többé az a villámszerűen sújtó eljárás, az ostrommal kivívott győzelem, a szellemi felsőbbség bizonyítéka, a politikai zsákmányon való bő osztozkodás. Varouze André felsülése csak egyben található kárptótlást: a bosszuban.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Karácsonyra

legalkalmasabb

ajándéktárgyak

u. m.

Ifjusági iratok, diszművek, festékdobozok.

Sebő Inre

könyv- és papirkereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-utTeljes íróasztalkészletek,
Emlékalbumok
Naplók
Képeslap-albumokÍróaljzatok
Levélpapírok
stb. stb. a legdusabb
választékban kaphatók

Értesítés!

Szerezzen mindenki tudomást róla, hogy a

KOBRAK-féle CIPŐRAKTÁRBAN

rendkívüli olcsó árak mellett lehet vásárolni. **FŐ-UTCA 8.**

(Fő-tözsdével szemben.)

Berendezes eladó!

Igyekeznek míg a készlet tart!

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség tudomására hozni, hogy **Rákóci-ut (Fő-utca) Óváry (Bartsch) palotában**, a volt Wurst fűszerület helyén ujonnan átalakított és berendezett

VAS-

szerszám és háztartási cikkek, valamint mindennemű e szakmához tartozó üzletünket **e hó folyamán megnyitjuk**, miért is a t. közönség b. figyelmét ezennel felhívjuk. 358 1-10 B. pártfogásukat, kérve,

kiváló tisztelettel **TARSOLY és RISZTÓ.**

M. kir. n. váradai honv. hadapród iskola.

(Kezelő bizottság.)

1696. szhoz. Kb.

ÁRVERESI HIRDETMEY.

A m. kir. nagyváradi honvéhadapród iskola helyiségeiből eltávolított, mindazonáltal használható állapotban levő mintegy 67 drb. kívülről fűthető Veidinger rendszerű vaskályha, mintegy 51 drb. vasból készült 0-70 | 1-30 m. belméretű vaskeretes fűtő fülke ajtó — mintegy 80 drb. kéménytisztító ajtócska és mintegy 51 drb. a fűtő-fülkék menyezetét tartó rövid vasszartó, a honvédelmi miniszter ur ő nagyméltóságának folyó hó 12-én kelt 148880 | 9. sz. rendelete értelmében nyilvános versenytárgyalás útján fognak értékesíteni.

Az erre vonatkozó tárgyalás a honvéd hadapródiskola 7. számú kezelőbizottsági irodájában f. hó 23-án d. e. 9 órakor lesz megtartva.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok, melynek űrlapja az említett irodában díjmentesen beszerezhető, a tárgyalás napjának délelőtti 9 órájáig nyújtandók be lepecsételt borítékban az intézet kezelőbizottságához. Elkészett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az intézet kezelőbizottsága fentartja a jogot, hogy az árverésre kirt tárgyak és anyagokat az elérendő kedvező árajánlatokhoz képest esetleg külön külön is értékesítse, mi-ből kifolyólag az ajánlatban kifejezés adandó annak is, hogy ajánlattevő a megajánlott egységárakat az esetben is fentartja-e, ha részére az árverésre kirt tárgyaknak csak egyik faja engedietik át.

Vállalatnyertes vállalkozó köteles lesz a megvásárolt cikkeket az árveréstől számított 48 óra alatt az intézet telepéről eltávolítani és

köteles az átvett cikkek árát megfelelő ellen-nyugta mellett az intézet pénztárába azonnal és készpénzben befizetni.

Az árverésre kerülő tárgyak az intézetben megtekinthetők.

Az ócska anyagok elárúsításánál a »Közszállítási szabályzat« 29. § 17. pontja értelmében egyenlő, vagy nem lényegesen eltérő árak

mellett előnyben részesítettnek azon iparos-mesterek, gyárosok, ipari szövetkezetek, melyek az anyagokat feldolgozás céljából szándékoznak megvásárolni

Kelt Nagyváradon, 1907. dec. hó 15-ikén.

A m. kir. nagyváradi honvéhadapród iskola kezelő bizottsága.

Ő. csász. és apost. kir. felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékonycélokra szánt

XXXVIII-ik csász. és kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.389 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezkesedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1907. december hó 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 K. A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál III. ker., Vordere Zollamstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirtda- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét. — A cs. kir. lottójövedék igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

A kőszéngáz ára fűtés-, főzés- és ipari célokra.

Julius 1-től a nagyváradi légszeszgyár mind-azoknak, akik ha csak részben is gázzal világítanak, az ipar-gáz árát **20 (husz) fillérre** szállította le.

Tekintve a tüzfifa folytonos áremelkedését, főzésre a gáz most már sokkal olcsóbb, fűtésre pedig alig kerül valami-vel többbe, sőt ha a tisztogatás költségeit leszámítjuk, egy-általán nem kerül többbe a fával való fűtésnél. Hát még a fa beszerzésével és raktározásával való bajok.

Kísérlet céljából egy-két hónapra gázkályhákat

kölesön is adunk

Nagyvárad, 1907. július hó.

Nagyváradi légszeszgyár.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. Milleniumi kiállítás, állami Telefon 280. nagy aranyérem. Concours. Alapítva 1854.

Első magyar Részvény sörfőzde Kőbánya.

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban **Nagyplac-ter 3. Salamon Benedek ceg.**

Hordókba és palackokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányaink u. m. ászok, király, kiviteli és dupla márciusi, bajor és udvari sör, mely nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palack-osztályra különös gondot fordít a azt a legujabb, legtekéletesebb ávegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte. Különösen felhívjuk a szíves érdeklődők figyelmét a legkiválóbb orvosok által ajánlott!

dupla Góliát maláta gyógsörre melyet eredeti gyári töltésben különleges palackokban hozunk forgalomba. **legjobb étvágyfokozó asztali ital** ajánlatos hanem Ezen gyógsör nemcsak mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtaik és pedig gyermekágyasok álmatlanok, üdülők, szoptatók, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknek, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedők.

10 üveg és ezen felüli megrendelések házhoz szállítatnak

Kérjünk mindenütt Kőbányai Részvény sört.

Alapított 1892.

Alapított 1892.

WURST JÓZSEF

fűszer- és csemege-üzlete Nagyvárad, Rimanóczy-palota.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. tudására hozni, hogy 78 év óta fennálló fűszer- és csemegeáru üzletemet tetemesen megnagyobbítva, Barich-palotából a szemben lévő Rimanóczy-palotába helyeztem át. Uj üzletemet mélyen tisztelt vevőim kényelmére a legmesszebbmenő kívánalmaknak megfelelőleg rendeztem be s fokozott tevékenységgel oda törekszem, hogy majdnem egy század óta fennálló üzletem jó hírét a jövőben is, új helyiségemben nem csak fenntartsam, de pontos, figyelmes kiszolgálással, szolid árakkal és kitűnő aruimmal, mit semmi verseny felül nem mulhat, öregbítsem. Egyidejűleg van szerencsém ajánlani a közelgő karácsonyi és újévi ünnepekre legalkalmasabb cikkeimet, ugymint eredeti Magyar- és Francia pezsgők, valódi asztali peccsenye- és csemegeborok, külföldi likörök. Valódi Martel-cognac, karácsonyfa-díszek, szalon-cukorkák, töltött bonbonnerek, ugyszintén idei teák, Popov- és Horismány-teák, lerakata, angol tea-sütemények, valódi angol old, Jamaikai rumok.

Mélyen tisztelt vevőim pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Vidéki és helybeli telefon 40 sz.

WURST JÓZSEF cég.

Nagy karácsonyi vásár megkezdődött LEITNER MÁNTON

ZÖLDFÁ-UTCA 5. [Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb divatháza] cégnél

Olesó occasio eladásra kerülnek: **SELYMEK, BÁRSONYOK, GYAPJU-KELMÉK, BARCHETEK, FLANELLEK, MOSÓ-ARUK, DELAINEK, FEHÉR-NEMŰEK, SZÖRME-ARUK, stb.** Kéretik a t. közönség, hogy vásárlásaikat mielőbb eszközölni sziveskedjenek, hogy becses kivánságuk minden tekintetben kielégítő legyen.

Szombaton zárva!

Szabott árak minden darabon.

Külön maradék-osztály.

Elárusítás nagyban és kicsinyben.

Nagy választékban, igen előnyös árakon és minden nagyságban kaphatók

szép formás növesű feayőfák és ezek díszítéséhez a legszebb cukorkák, chocolate díszalakok,

mindennemű karácsonyfadíszek, e illarok, színes gyertyák, gyertyatartók

Különös figyelmet érdemel gondosan összeválogatott chocolate cukorkák és a karácsonyfadíszek csoportos gyűjteménye, melyek a különböző nagyságu karácsonyfák arányában vannak összeállítva. Bátorodom egyuttal a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani egyéb idényeikkeimet is:

Allandó nagy raktár: kiváló finom sajtok, prágai sódar és különböző felvágottak, olajos és pácolt halneműek, angol- és édes tea kenyerek, chinai- és orosz-teák, angol rum, francia- és magyar cognac, pezsgőkől, továbbá peccsenye és saját termésű asztali borokból,

A nagyérdemű közönség számos bevásárlásait kéri, tisztelettel:

Kitűnő magyar mustár.

Telefon: megyei és helybeli 8. sz.

Kiss Károly

Janky Antal utóda.

Üzlet feloszlatás!

Tudomására hozzuk a nagyérdemű közönségnek, hogy az évek óta fennálló detail-üzletünket, más vállalat miatt teljesen feloszlatjuk, ellenben gyárunkat tetemesen megnagyobbítjuk

és a raktáron levő összes férfi-, női- és gyermekcipőket a legfinomabb kivitelig minden elfogadható áru-
Berendezés eladó! sítjuk el, kérjük ezen ritka alkalmat felhasználni míg a készletünk tart. Berendezés eladó!

Tisztelettel

Nádor Henrik és Társa

Nagypiac-tér, Kereskedelmi palota.